

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/69/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817206828
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7817206828.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Maximovej a sudcov JUDr. Zuzany Matyiovej a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobcu BENCONT COLLECTION, a. s. so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, proti žalovaným 1. O. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. I. XX, X. a 2. D. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. XXX/XX, X., zastúpenej JUDr. Pavlom Kontrom, advokátom so sídlom Čučmianska dlhá 21, Rožňava, o zaplatenie 3.965,01 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava z 19.11.2018, č. k. 5Csp/111/2017-189

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) napadnutým rozsudkom žalovaných v 1. a 2. rade zaviazal zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne istinu vo výške 3.965,01 Eur, úroky vo výške 202,35 Eur, úroky vo výške 2.361,83 Eur, úroky zo zostatku nesplatennej istiny zo sumy 3.965,01 Eur vo výške 15,9 % ročne od 16.05.2017 do zaplatenia, úroky z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 3.965,01 Eur od 16.05.2017 do zaplatenia s tým, že súd žalovanému povolil splatiť tieto sumy v mesačných splátkach po 30,- Eur a žalovanej v mesačných splátkach po 30,- Eur, počnúc od právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia, pod následkami straty výhody splátok (I) a zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade nahradiť žalobcovi spoločne a nerozdielne trovy konania vo výške 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté osobitným uznesením po právoplatnosti rozsudku (II).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa pôvodne právny predchodca žalobcu Poštová banka, a.s. Bratislava, domáhal uloženia povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade zaplatiť mu spoločne a nerozdielne sumu 3.965,01 Eur, úroky vyčíslené v sume 202,35 Eur, vyčíslené v sume 2.361,83 Eur, úroky zo zostatku nesplatennej istiny vo výške 15,90 % zo sumy 3.965,01 Eur od 16.5.2017 do zaplatenia, úroky z omeškania vo výške 5,25 % zo sumy 3.965,01 Eur od 16.5.2017 do zaplatenia, poplatky v sume 0 Eur a nahradiť trovy konania. Skutkovo žalobu odôvodnil tým, že 29. novembra 2013 bola medzi jeho právnym predchodcom Poštovou bankou a.s. a žalovanými v 1. a 2. rade uzavretá zmluva o úvere č. 443078086, súčasťou ktorej boli aj všeobecné obchodné podmienky a obchodné podmienky pre úver, na základe ktorej bol žalovanému v 1. rade ako dlžníkovi a žalovanej v 2. rade ako spoludlžníčke poskytnutý úver vo výške 4.100,- Eur. Tento žalovaný nesplácali riadne a včas, dostali sa do omeškania s platením splátok, preto boli veriteľom vyzvaní na predčasné splatenie úveru, vrátane príslušenstva. Žalobca nadobudol úverovú pohľadávku na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok z 10. októbra 2017 a súd prvej inštancie uznesením zo 16. novembra 2017, sp. zn. 5Csp/111/2017-70 pripustil zmenu na strane žalobcu tak, že namiesto pôvodného žalobcu, Poštová banka, a.s., vstúpi do konania žalobca BENCONT COLLECTION, a. s..

3. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovanými v 1. a 2. rade 29. novembra 2013 spotrebiteľskú, formulárovú, typovú zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo

poskytnutie úveru vo výške 4.100,- Eur, že žalovaní v 1. a 2. rade sa úver zaviazali splácať v 72-ich pravidelných mesačných splátkach ku 10. dňu toho ktorého mesiaca počnúc mesiacom december 2013 vo výške 92,95 Eur, konečná splatnosť úveru bola 10. novembra 2019, úroková sadzba bola dohodnutá 15,90 % ročne, RPMN 18,60 % a priemerná RPMN 19,35 % s tým, že celková výška nákladov činila sumu 2.315,82 Eur a že k úveru bol dohodnutý základný súbor poistenia. Žalovaná v 2. rade vystupovala ako spoludlžníčka. Žalovaní svoj záväzok splnili do 15.5.2017 len čiastočne v sume 134,99 Eur.

4. Po právnom posúdení zisteného skutkového stavu podľa § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1, 2 a 4, § 101, § 107 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 9 ods. 1 až 14 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch súd právne posúdil vzťah strán ako záväzkový zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, v rámci ktorého podľa záveru prvoinštančného súdu zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu nie je v rozpore s ust. § 9 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, nakoľko zmluva obsahuje všetky náležitosti vyžadované citovanými ustanoveniami. Odplatu za úver považoval za individuálne dohodnutú, nakoľko ide o jednorazový poplatok a nejde o žiadne opakujúce sa plnenie, a preto nie je v rozpore s § 53 ods. 6 OZ. Žalobcovi teda priznal žalovaný nárok v plnom rozsahu v sume 3.965,01 Eur (rozdiel medzi poskytnutým úverom 4.100 Eur a zaplatenou sumou 134,99 Eur. Zároveň žalobcovi priznal aj úroky do zosplatnenia úveru, úroky po zosplatnení úveru, ako aj úroky z omeškania z dlžnej sumy, a to odo dňa 16.5.2017, ktorý stanovil na deň nasledujúci po dni vystavenia listiny Aktuálny stav úveru z 15. mája 2017. Priznanie nároku žalobcu na úroky po zosplatnení úveru odvodil od ust. § 16 zákona č. 129/2010 Z. z., z ktorého podľa jeho názoru vyplýva právo veriteľa na úroky aj po zosplatnení úveru až do okamihu zaplatenia úveru. Žalovaných zaviazal na zaplatenie žalovanej sumy v splátkach s odôvodnením, že žalovaný v 1. rade je starobný dôchodca a žalovaná v 2. rade je nezamestnaná. Námietku premlčania nároku vznesenú žalovanou v 2. rade považoval za nedôvodnú, nakoľko k začatiu plynutia subjektívnej premlčacej lehoty došlo v deň nasledujúci po dni zosplatnenia úveru, t.j. dňa 15.5.2017 a žaloba bola podaná dňa 26.6.2017, teda v dvojročnej subjektívnej lehote. Podľa pomeru úspechu vo veci súd (§ 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalovaná v 2. rade z odvolacích dôvodov podľa § podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel v celom rozsahu. Vytkla súdu, že sa nevysporiadala so splatnosťou úveru poskytnutého právnym predchodcom žalobcu Poštovou bankou, a.s.. Citovala ust. § 53 ods. 9 OZ a namietala, že súd prvej inštancie uvedené ustanovenie necitoval a z vykonaného dokazovania nevyplýva, či si žalobca, resp. jeho právny predchodca túto povinnosť splnil. Ak by tomu tak nebolo, tak by žalobca mal nárok len na zaplatenie úroku do času podania zročných splátok. Argumentovala, že zmluvy o spotrebiteľských úveroch sú spotrebiteľskými zmluvami a pri vyhlásení predčasnej splatnosti môže veriteľ postupovať len za podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 OZ v spojení s ust. § 565 OZ. Vyhlásením predčasnej splatnosti zo strany veriteľa v zmysle ust. § 565 OZ zmluva o spotrebiteľskom úvere zaniká a zaniká aj povinnosť spotrebiteľa splácať veriteľovi poskytnutý spotrebiteľský úver v dohodnutých splátkach a platiť mu z poskytnutej istiny ďalšie (riadne, v zaniknutej zmluve dohodnuté) úroky. Vyššie uvedené potvrdzuje tiež odborná literatúra, z ktorej citovala (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 32Odo 466/2004). Podľa ustálenej rozhodovacej praxe dohodnuté úroky z poskytovaných peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úrok z omeškania. Takýto záver je logický, pretože z podstaty zmluvného úroku vyplýva, že je odplatom za užívanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú veriteľovi do splatnosti dlhu. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou, podľa ktorej má veriteľ právo na zmluvné úroky aj počas doby, po ktorú je dlžník v omeškaní s vrátením pôžičky, pretože aj počas tejto doby veriteľ nemá možnosť so svojimi prostriedkami nakladať a dlžník by mal mať povinnosť kompenzovať veriteľa za celý čas, po ktorý istinu skutočne užíval až do jej faktického vrátenia veriteľovi. Zo zákona (§ 565 OZ) spotrebiteľovi vzniká voči veriteľovi povinnosť zaplatiť celú pohľadávku, teda nesplatenú istinu a splatné úroky, výška ktorých sa ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti zafixuje. Keďže zákon otázku zvyšku splatnosti zvyšku pohľadávky nerieši, je potrebné aplikovať § 563 OZ, v zmysle ktorého treba pohľadávku považovať za jednorázovo splatnú ako celok odo dňa nasledujúceho po žiadosti veriteľa, pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak. S poukazom na § 45 ods. 1 OZ povinnosť spotrebiteľa zaplatiť veriteľovi celú pohľadávku vzniká deň nasledujúci po dni, kedy sa perfektný právny úkon veriteľa dostal do dispozície spotrebiteľa. Nakoľko zmluva zaniká práve týmto okamihom a práve týmto okamihom

nastupuje nová povinnosť spotrebiteľa platiť (riadne, v zaniknutej zmluve dohodnuté) úroky, ktoré boli splatné k predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V prípade, že dlžník svoju povinnosť nesplní, dostáva sa do omeškania a v zmysle ust. § 517 ods. 2 OZ má veriteľ právo od neho požadovať úrok z omeškania, avšak nie riadne úroky. Obdobne, úroková sadzba, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa so splácaním záväzku so zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa bude aplikovať len v prípade omeškania spotrebiteľa so splácaním záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a len do vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa, pričom požadovaná suma sa zafixuje k účinnosti tohto zosplatnenia, a pre prípad omeškania spotrebiteľa a vrátením takto zafixovanej sumy pristúpi k tomuto fixnému záväzku spotrebiteľa nová povinnosť, a to povinnosť platiť úroky z omeškania. Odvolateľka ďalej poukázala aj na svoje vyjadrenie z 28. júna 2018 a uviedla, že poskytnutý úver je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov, nakoľko nespĺňa náležitosti uvedené v § 9 písm. a) až k) zák. č. 129/2010 Z.z., a podľa písm. d) je v zmluve nesprávne uvedená RPMN a nie je uvedená celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť v zmysle písm. j) citovaného zákona. Záverom odvolateľka namietla aktívnu legitímáciu žalobcu s poukazom na nesplnenie podmienok stanovených v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky. Postúpenie pohľadávky v danom prípade je potrebné považovať podľa § 39, resp. § 41 OZ za neplatné, nakoľko žalobca nepreukázal, že by jeho právny predchodca zaslal žalovanej písomnú výzvu na splatenie dlhu, s ktorým bola v omeškaní dlhšie ako 90 dní.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie a navrhol, aby ho odvolací súd potvrdil ako vecne správny a zaviazal žalovanú na úhradu trov odvolacieho konania. Argumentoval, že úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy a predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatnenie úveru. Táto povinnosť zásadne trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Citoval bod 6.4 obchodných podmienok, v zmysle ktorého v prípade, ak sa stane úver predčasne splatným, banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania až do úplného splatenia zmluvného záväzku. Podľa jeho názoru vzhľadom na túto formuláciu musel byť žalovanej jasný úmysel žalobcu úročiť úver zmluvnou úrokovou sadzbou od jeho poskytnutia až do jeho úplného splatenia. Žalovaná s obchodnými podmienkami súhlasila a svoj súhlas potvrdila svojim podpisom na zmluve. Ad absurdum by nepoctivý dlžník mohol zo špekulatívnych dôvodov bezprostredne po čerpaní úveru pristúpiť k neplateniu splátok, čím by spôsobil predčasnú splatnosť úveru a vyhol by sa tak plateniu dohodnutých zmluvných úrokov v sadzbe určenej trhovým mechanizmom a bol by viazaný len na platenie úrokov z omeškania v právnych predpisoch regulovanej výške úrokovej sadzby a súd by mu poskytoval ochranu. Dal do pozornosti § 517 ods. 2 OZ, v zmysle ktorého dlžníkovi, ktorý sa ocitne v omeškaní tak pribudne ďalšia platobná povinnosť popri už existujúcom peňažnom dlhu. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový vzťah smerujúci priamo k zaplateniu, resp. k získaniu určitej sumy peňazí a vedľajším akcesorickým peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový. Dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí a úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Povinnosť dlžníka platiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo zmluvy a povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Veriteľ má právo žiadať dohodnuté úroky od dlžníka aj keď nie je v omeškaní a úroky z omeškania môže veriteľ požadovať od dlžníka aj v prípade bezodplatnej pôžičky. Obidva úroky môže teda žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Zosplatnením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale dochádza k zmene obsahu záväzkov.

7. Žalovaná v reakcii na vyjadrenie žalobcu (replika) uviedla, že v odvolaní namietala neposkytnutie súdnej ochrany spotrebiteľa a nevysporiadanie sa so splatnosťou úveru, zániku spotrebiteľskej zmluvy, či jej bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou, zatiaľ čo žalobca sa vo vyjadrení vyjadruje len ku zákonnosti úrokov z úveru, pričom nijako nereaguje na námietky vznesené v podanom odvolaní. Uviedla, že má za to, že svoje argumenty dostatočným spôsobom rozviedla a podporila rozhodovacou praxou súdov v skutkovo totožných veciach. Poukázala na čl. 2 ods. 2 CSP.

8. Žalobca v duplike uviedol, že sa pridržiava svojho vyjadrenia k odvolaniu žalovanej, na ktoré odkázal. Žalovaná neuviedla v replike žiadne ďalšie relevantné skutočnosti, a preto podľa jeho názoru nedisponuje právne významnými argumentmi na podporu jej tvrdení.

9. Žalovaný v 1. rade bol v odvolacom konaní nečinný.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej v 2. rade ako včas podané oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej v 2. rade je dôvodné.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

12. Žalovaná v 2. rade v odvolaní uplatnila odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP.

13. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke, a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

14. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvého stupňa založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 191 a nasl. CSP.

15. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

16. Vo všeobecnosti možno povedať, že v rámci právneho posúdenia veci musí súd v odôvodnení rozsudku vysvetliť, prečo určitú normu použil; ozrejmi zároveň obsah tejto normy a pokiaľ riešenie sporu o právo nevyplýva priamo zo zákonného textu, nevyhnutne podá jeho výklad. Následne sa právne posúdenie veci v odôvodnení rozhodnutia musí premietnuť vo vysvetlení spôsobu aplikácie právnej normy, ktoré by malo presvedčivo vyjadrovať vzťah medzi skutkovým nálezom, pravidlom správania sa vyplývajúcim z aplikovanej normy a medzi záverom o spornom práve alebo povinnosti strán sporu. Pri uplatňovaní týchto kritérií sa v právnej praxi všeobecných súdov a v judikatúre Ústavného súdu SR za odôvodnenie právneho posúdenia veci jednotne nepovažuje ani odkaz na použitú právnu normu a ani jej citácia. Preto už vôbec nemožno akceptovať zdôvodnenie právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, v ktorom sa pri posudzovaní, či uzavretá zmluva o úvere je bezúročná a bezpoplatková, obmedzil výlučne len na konštatáciu, že „Súd dospel k záveru, že Zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu nie je v rozpore s ust. § 9 zákona o spotrebiteľských úveroch (v čase podľa zákona č. 129/2010 Z.z.), nakoľko Zmluva obsahuje všetky náležitosti vyžadované citovanými ustanoveniami. V predmetnej zmluve účastníci dohodli aj poplatky, pričom zákon výslovne nezakazuje a ani z povahy jeho ustanovení o zmluve o pôžičke nevyplýva, že sa od týchto ustanovení nemožno odchyliť, napr. aj dojednaním odplaty za poskytovanie úveru. Jednorazové poplatky sú primeraným navýšením spotrebiteľského úveru, pretože nejde o žiadne opakujúce sa plnenia a teda nie je v rozpore ani s ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Táto odplata bola dohodnutá vopred a žalobca pri uzatvorení zmluvy o spotrebiteľskom úvere vedel v akej výške bude musieť odplatu za poskytnutý úver

uhradiť. Táto odplata bola individuálne dohodnutá. Toto dojednanie nie je v neprospech spotrebiteľa, pretože náklady žalovaného sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne.“

17. Odvolací súd dáva prvoinštančnému súdu zvlášť do pozornosti tvrdenie žalobkyne v odvolaní, podľa ktorého má byť v zmluve nesprávne vypočítaná RPMN, pretože pri výpočte jej výšky nebol zahrnutý poplatok za poskytnutie úveru. Súd prvej inštancie v tomto smere nevykonal žiadne dokazovanie, nepodrobil výšku RPMN súdnej kontrole a nevyvodil žiaden právny záver, či v zmluve uvedená priemerná RPMN a RPMN boli v súlade s platnou právnou úpravou, jednoducho všeobecne skonštatoval, že zmluva obsahuje všetky náležitosti vyžadované citovanými ustanoveniami. Odvolací súd považuje za potrebné poznamenať, že vzhľadom na množstvo žalobcom vyvolaných sporov a opakovanosť riešených právnych situácií, mu je známa takáto obchodná praktika žalobcu, a preto považuje za potrebné zaujať právny názor k spôsobu jej posudzovania pre prípad, ak by ju súd prvej inštancie v ďalšom konaní zistil.

18. Odvolací súd poznamenáva, že v okolnostiach prípadu je za takto spotrebiteľsky neprijateľnú potrebné považovať dohodu o administratívnom poplatku, ktorá žalovanému zaisťovala prakticky ďalší príjem v rozsahu presahujúcom cenu za ním poskytnuté peniaze bez akéhokoľvek materiálnej hodnoty či hodnotovej výhody pre žalobkyňu a ktorá podľa posúdenia odvolacieho súdu nepredstavovala nič iné, ako len ďalší zo známych spôsobov skreslenia ekonomických údajov úveru, s cieľom obísť zákonnú reguláciu výšky úverovej odplaty. Žalobca si popri dôsledkoch obchádzania zákona touto obchodnou praktickou neuvedomil tiež, že z hľadiska limitov úverového zaťaženia spotrebiteľov nie je ani tak významné, ako je úverová odplata formálne označená v zmluve (či už ako úrok, alebo poplatok alebo inak), ale to, aby svojou výškou nepresahovala zákonom určenú hranicu.

19. V súvislosti s odvolateľkou namietanou absenciou údajov celkovej čiastky úveru odvolací súd poukazuje na ust. § 2 zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom do 30. apríla 2014, v zmysle ktorého na účely tohto zákona sa rozumie celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom [písm. h)] a celkovou výškou spotrebiteľského úveru maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere [písm. l)]. V prejednávanom spore z predloženej zmluvy o úvere nepochybne vyplynulo, že v nej nie je uvedená celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, a to ani jej presným vyčíslením, ani iným zrozumiteľným spôsobom v zmysle článku 10 ods. 2 písm. g) smernice EP a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o spotrebiteľskom úvere, ktorej úplnou transpozíciou je zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách, ktorý túto povinnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere uvádza v § 9 ods. 1 písm. j) v znení účinnom do 30. apríla 2014 a v súčasnosti účinnom znení v § 9 ods. 1 písm. h). V uzavretej úverovej zmluve sú jej podstatné zákonné náležitosti uvedené v tabuľkovej forme, okrem uvedenia celkovej čiastky, ktorú je povinný spotrebiteľ zaplatiť a ktorá je iba slovnou popísaná ako „celková čiastka úveru“ drobným písmom pod ostatnými náležitosťami tak, že ide o súčet úveru a celkových nákladov spojených s úverom. Vychádzajúc z vyššie uvedeného slovného vyjadrenia a údajov v zmluve, keď výška úveru je 4.100,- Eur a celková výška nákladov je 2.312,82 Eur, celková čiastka (úveru), ktorú je povinný spotrebiteľ zaplatiť, predstavuje čiastku 6.415,82 Eur. Vychádzajúc ale aj z počtu a výšky dohodnutých splátok, t.j. 72 splátok po 92,95 Eur, celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, predstavuje sumu 6.692,40 Eur (72 x 92,95 Eur), čo je suma vyššia, než je súčet výšky úveru a celkových nákladov. Ak by sme vychádzali z rozpisu splátok k zmluve o úvere (čl. 147), tak potom vychádzajúc z počtu splátok 71 po 92,95 Eur a poslednej splátky úveru vo výške 90,77 Eur, je celková čiastka úveru, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vo výške 6.690,22 Eur. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že údaj o celkovej čiastke, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť, nie je vyjadrený dostatočne určitým a zrozumiteľným spôsobom, nevyvolávajúcim pochybnosti u spotrebiteľa o celkovej čiastke, ktorú musí zaplatiť titulom uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Spotrebiteľ tak bez presného číselného uvedenia celkovej čiastky, ktorú je povinný zaplatiť, nemá možnosť bez akýchkoľvek pochybností posúdiť rozsah svojho záväzku. Vzhľadom na vyššie uvedené rozdielne možnosti určenia tohto údajov je namieste trvať na presnom číselnom určení celkovej čiastky (vyčíslení), ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť a v dôsledku absencie tohto údajov je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z..

20. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie predovšetkým zabezpečiť si pre svoje skutkové závery dostatočný skutkový podklad procesne predpokladaným spôsobom. V tomto postupe sa najmä

náležite vysporiada s listinnými dôkazmi, ktoré žalovaná v 2. rade v priebehu konania už predložila, ktoré strany navrhnu v nastávajúcom priebehu konania, alebo ktoré sú pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné a ich vykonanie je možné aj bez iniciatívy spotrebiteľa s použitím ust. § 295 CSP. Pokiaľ niektoré z tvrdení strán nebude pre súd prvej inštancie úplné, určité alebo zrozumiteľné, bude jeho povinnosťou procesne predpokladaným spôsobom tento nedostatok napraviť (§ 128, § 129 alebo § 150 ods. 2 CSP); vyhne sa pritom formalizmu a sústreďí sa na dosiahnutie podstaty procesným poriadkom sledovaného cieľa civilného sporového konania, ktorým je spravodlivá a účinná ochrana ohrozených alebo porušených práv a chránených záujmov (čl. 2 ods. 11 CSP). Po prípadnom doplnení dokazovania súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne s tým, že v novom rozhodnutí vezme do úvahy len tie skutočnosti, ktoré vyšli (vyjdú) v konaní najavo (čl. 11 ods. 4 CSP) procesne správnym postupom, vo svojich úvahách pri posudzovaní veci vyjde z právneho názoru odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) vyjadreného v tomto uznesení a neopomenie sa vysporiadať s námietkami žalovanej v 2. rade uvedenými v jej odvolaní, ktoré vzhľadom na ich spotrebiteľský charakter pri náležitej pozornosti už mali byť predmetom pozornosti súdu prvej inštancie. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína prvoinštančnému súdu, že v súvislosti s ex offio súdnou kontrolou zmluvných podmienok Súdnym dvorom Európskej únie (ESD) napríklad aj v rozhodnutí C-76/10, POHOTOVOŠŤ, s.r.o. proti Iveta Korčkovská, formuloval jednoznačnú požiadavku na ochranu spotrebiteľa pred nečestnými klauzulami, a to vždy a za každých okolností. ESD tiež judikoval, že vnútroštátny súd má aj bez návrhu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky (C-40/08, Asturcom Telecomunicaciones) a že táto možnosť priznaná súdu sa považuje za nevyhnutnú na zabezpečenie účinnej ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ o svojich právach nevie alebo má ťažkosti s ich uplatnením (C-168/05 Mostaza Claro, C-473/00 Cofidis). Nové rozhodnutie súd prvej inštancie náležite odôvodní tak, aby sa dôsledne a presvedčivo vypořiadal so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami riešenými v konaní a argumentmi sporových strán a zároveň, aby odôvodnenie nielen formálne spĺňalo náležitosti požadované ust. § 220 ods. 2 CSP, ale aby i materiálne zodpovedalo kritériám spravodlivého odôvodnenia.

21. Ďalším dôvodom podaného odvolania proti rozsudku bol nesúhlas žalovanej v 2. rade s právnym názorom súdu prvej inštancie, že dohodnutý zmluvný úrok patrí žalobcovi aj po zosplatnení dlhu spolu s úrokom z omeškania. Prípustnosť kumulácie úroku a úroku z omeškania (resp. ich paralelného uplatnenia) po predčasnej splatnosti úveru pri spotrebiteľských úveroch je predmetom riešenia množstva súdnych sporov, ale aj akademickej obce. Doposiaľ táto otázka jednoznačne a definitívne vyriešená nebola pre absenciu rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Známe sú rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, podľa ktorých je dohoda účastníkov zmluvy o úvere o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov možná (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Odo 657/2005), ako aj o možnom súbehu dohodnutého úroku a úroku z omeškania pri pôžičke (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Cdo 1401/2014). V rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32 Cdo 3830/2014 možno zaznamenať názor, že veriteľovi patrí úrok aj po zosplatnení úveru. V každom odvolacom súde známom prípade však riešenie tejto otázky nadväzovalo na záver o platnosti dohody veriteľa a dlžníka o úrokoch po zosplatnení úveru, pričom otázka výlučne zákonného rámca úročenia sa v týchto prípadoch neriešila. Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 1. júla 2000, sp. zn. 4 Obo 143/98, na ktoré sa v rozhodovacej praxi na podporu názoru o úročení úveru len do jeho splatnosti frekventovane odkazuje, nerieši túto otázku ako podstatnú, ťažiskovú a vyslovený právny názor k ďalšiemu postupu súdu prvej inštancie po zrušení jeho rozhodnutia, v zmysle ktorého „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 OBZ)“, v ňom nie je nijak bližšie zdôvodnený. Nemožno však prehliadnuť, že zdôvodnenie založené i na tomto názore prešlo testom ústavnosti, pričom Ústavný súd SR vo svojom uznesení z 18. septembra 2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012, jednak zmienené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR považoval za súčasť štandardnej judikatúry všeobecných súdov a jednak výklad vo výsledku zodpovedajúci tejto alternatíve právneho posúdenia veci považoval za ústavne akceptovateľný. Na podklade uvedených judikatórnych výstupov sa k takémuto názoru prikláňa aj odvolací súd, pričom k formovaniu tejto jeho argumentačnej pozície došlo v podstatnom tiež na podklade týchto úvah: Interpretácia trvania úročenia úveru musí odzrkadľovať tiež samotnú podstatu úroku a špecifickosť právnej situácie, ktorá po zosplatnení úveru nastáva. Právna teória i rozhodovacia prax sú zajedno v tom, že úrok je cenou peňazí - odplatom veriteľovi za to, že peňažné prostriedky dočasne prenechá dlžníkovi a ten ich v dohodou stanovenej alebo na základe zákona veriteľom určenej dobe môže využívať. Rovnako nakoniec vníma podstatu úroku vo svojej právnej argumentácii žalobca. Práve možnosť disponovať s peňažnou sumou na dosiahnutie vlastného hospodárskeho prospechu na strane dlžníka a získanie

úroku za poskytnutie tejto možnosti na strane veriteľa, predstavujú bezprostredný ekonomický dôvod vzniku právneho vzťahu z úverovej zmluvy. Účinným uplatnením práva mimoriadneho zosplatnenia úveru veriteľom dochádza celkom nepochybne k narušeniu tohto dôvodu úverovej zmluvy; v ďalšom čase už totiž dlžník nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, keďže veriteľ mu túto možnosť už viac nedáva (odňal). Nevrátením prenechaných peňazí po zosplatnení úveru, bez ohľadu na to aké účinky z hľadiska trvania úverového vzťahu právnomu úkonu zosplatnenia pripíšeme, nepochybne vzniká protiprávny stav, s ktorým sú ako následok prípadne spojené sankčné (úroky z omeškania), zodpovednostné (náhrada škody) a zabezpečovacie plnenia (zmluvná pokuta), na ktorých sa účastníci pre tento prípad dohodli, alebo ktoré sú dané zákonom, a nie záväzky majúce povahu odplaty, medzi ktoré úrok, ako už bolo vyjadrené skôr, rozhodne patrí. Nemožno v tejto súvislosti prehliadnuť ani to, že otázka „odplaty“ za nesplnenie povinnosti dlžníkom nastala výlučne v súvislosti s úverovými vzťahmi, pričom mimo nich odvolaciemu súdu nie sú zrejmé prípady, kedy by sa veriteľ po zročnosti plnenia domáhal mimo sankčných, zabezpečovacích alebo zodpovednostných záväzkov, tiež iných vedľajších plnení, majúcich povahu akejkoľvek zmluvnej odplaty. Takto napríklad po skončení nájmu prenajímateľa nežiadajú nájomné až do vydania predmetu nájmu i napriek tomu, že zákon platenie nájomného len za obdobie trvania nájmu nelimituje (rovnako ako úrok pri úveroch). Možno síce namietat, že náhradu za užívanie veci bez právneho dôvodu vlastníci bežne žiadajú, treba mať ale na zreteli, že svojím charakterom sa nad akúkoľvek pochybnosť nejedná o odplatu, ale o náhradu zo zodpovednostného vzťahu z bezdôvodného obohatenia, ktorú, ako už bolo skôr zmienené, odvolací súd pripúšťa i v prípade úverových vzťahov. Odvolací súd teda nevzhliadol právny, ekonomický a v svojej podstate ani žiaden iný racionálny dôvod, pre ktorý by výklad právnej úpravy mal smerovať k úročeniu poskytnutých peňazí aj po zosplatnení úveru, teda v čase, kedy veriteľ dlžníkovi neposkytuje možnosť užívať jeho peniaze, ale dlžník veriteľove peniaze protiprávne zadržáva. Celkom nepatričnou je argumentácia zástancov opačného názoru, založená na interpretácii znenia poslednej vety ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého úrok je povinný (dlžník) zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Použitá formulácia na prvý pohľad evokuje u zástancov úročenia úveru aj po splatnosti, že tým je otázka zodpovedaná „do vrátenia“, a teda nie do splatnosti; tento argument však vo svojej podstate abstrahuje od toho, že jeho znenie, zvlášť však použité slovo „len“ v tomto ustanovení jasne naznačuje, že tým bolo sledované obmedzenie dohodnutého úroku v prípade skrátenia doby vrátenia peňazí, a nie rozšírenie úročenia nad túto dobu. Zástancovia názoru o úročení úveru po splatnosti sa doposiaľ uspokojujú nevysporiadali ani s jeho zrejmou kolíziou s úpravou, priznávajúcou veriteľovi za omeškanie dlžníka s peňažným plnením iba úrok z omeškania (poplatok z omeškania), za situácie, keď možnosť kvantitatívneho rozšírenia tejto sankcie za oneskorené plnenie v občianskoprávných vzťahoch je v právnej praxi jednotne odmietaná. Úročenie zosplatneného úveru zároveň nereflektuje ani skutočnosť, že právny poriadok úhrn sankcií za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov (podľa ust. § 3a ods. 2 nar. vlády SR č. 87/1995 Z. z. sa nimi rozumejú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov) limituje.

22. V prejednávanej veci bolo povinnosťou súdu prvej inštancie postupovať v súlade s prvým dielom druhej hlavy tretej časti Civilného sporového poriadku, v ktorých ide o spory s ochranou slabšej strany - spotrebiteľské spory. Pre túto právnu úpravu je charakteristické, že protežuje vybranú sporovú stranu, čím vzbudzuje dojem zdanlivého rozporu s princípom rovnosti strán (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kolektív, Komentár. Praha: C.H.Beck, str. 1014). Systém ochrany zavedený nielen vnútroštátnou úpravou, ale aj únijným právom (napr. Smernicou rady 93/13/EHS) vychádza z myšlienky znevýhodneného postavenia spotrebiteľa, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu aj o úroveň jeho informovanosti. Pri posudzovaní pozície dlžníka, ktorý podľa žalobcu porušením svojej povinnosti získal výhodnejšie postavenie ako dlžníci, ktorí svoje záväzky plnia riadne, keďže sa zbavil povinnosti platiť zmluvný úrok z úveru, je potrebné zohľadniť aj následok tohto porušenia, ktorým je skoršia splatnosť ako bola pôvodne dohodnutá splatnosť pohľadávky. Dlžník v takomto prípade nemá povinnosť platiť zmluvne dohodnutý úrok z úveru, na druhej strane stráca výhodu splátok a vzniká mu povinnosť zaplatiť celý (zvyčajne nie malý) dlh naraz a to skôr, ako bolo dohodnuté. Z pozície veriteľa to znamená, že síce stratí nárok na úrok z úveru, ale má nárok na zaplatenie celého dlhu naraz bez čakania na jeho zaplatenie v splátkach ako bolo pôvodne dohodnuté v zmluve. Otázka vymoženého dlhu (skorého) je potom spojená s otázkou predzmluvnej aktivity (získovanie platbyschopnosti klienta) a zabezpečením úveru. Výklad žalobcu vedúci k záveru o oprávnenosti úroku zo spotrebiteľského úveru po predčasnom zosplatnení je v rozpore so zásadou ochrany spotrebiteľa a výkladu v jeho prospech zakotvenou v § 52 ods. 2, § 53 ods. 1 a 5 a § 53 ods. 4 písm. k) OZ.

23. V súvislosti s odvolacou námietkou žalobcu, že v bode 6.4 Obchodných podmienok úverovej zmluvy sa strany dohodli, že banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania až do úplného splatenia zmluvného záväzku klienta voči banke, odvolací súd pripomína žalobcovi, že opomenul brať do úvahy určite mu známu skutočnosť, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 28. novembra 2017, sp. zn. 22Co/2/2017 bola táto zmluvná podmienka v obdobnej veci vyslovená za neprijateľnú.

24. Ďalšou a najpodstatnejšou odvolacou námietkou žalovaná v 2. rade namietala aktívnu legitímáciu žalobcu, nakoľko žalobca nepreukázal, že by jeho právny predchodca, Poštová banka, a.s., zaslala žalovanej v 2. rade výzvu na splatenie dlhu, s ktorým bola v omeškaní dlhšie ako 90 dní.

25. Súd prvej inštancie sa aktívnou legitímáciou žalobcu v spore bližšie nezaoberal, naopak uznesením zo 16. novembra 2017, sp. zn. 5Csp/111/2017-70 pripustil zmenu na strane žalobcu tak, že namiesto pôvodného žalobcu Poštová banka, a.s. vstúpi do konania žalobca BENCONT COLLECTION, a. s.. Dôvodom tohto rozhodnutia súdu bol návrh pôvodného žalobcu Poštová banka, a.s., súhlas nastupujúceho žalobcu BENCONT COLLECTION, a. s. a predloženie zmluvy o postúpení pohľadávky. Súd sa však nezoberal podmienkami platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky stanovenými v ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách, preto v tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva:

26. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana subjektom práva a druhá strana subjektom tomuto právu zodpovedajúcej povinnosti, o plnenie ktorej v konaní ide, sa v sporovom konaní používa pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že mu uplatnený nárok patrí (žalobca), v skutočnosti nie je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je povinný plniť (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004, uverejnený v periodiku Zo súdnej praxe č. 46/2008). Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní je dôvodom na zamietnutie žaloby (por. napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. februára 2015, sp. zn. 4 Obdo 7/2014). Súd prvej inštancie sa pri posudzovaní aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, so zreteľom na spotrebiteľský charakter právneho vzťahu strán, v ktorom žalovaní ako spotrebiteľia požívajú zvýšenú ochranu, medzi iným tiež i pred nepriaznivými dôsledkami dispozície s pohľadávkou voči nim, opomenul sústrediť na otázku platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, od ktorej žalobca uplatnený nárok odvíjal. V tejto súvislosti mimo všeobecných kritérií platnosti tohto právneho úkonu mal skúmať, či vyhovuje tiež i osobitným požiadavkám, vzťahujúcich sa na postúpenie bankovej pohľadávky; v tomto postupe opomenul aplikovať ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov.

27. Podľa ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

28. Odvolací súd má za to, že z citovaného ustanovenia vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu len tú časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník v omeškaní aspoň 90 dní a banka ho na jeho splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postúpiteľná, pretože

tomu bráni ust. § 525 ods. 1 OZ. Takejto interpretácii podľa odvolacieho súdu zodpovedá i dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne šlo o § 92 ods. 7), v ktorom je doslovne uvedené, že „V ods. 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Z toho vyplýva, že sám zákonodarca mal pri tvorbe a prijatí posudzovanej normy na mysli oprávnenie banky postúpiť len časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Takéto obmedzenie je podľa úvahy odvolacieho súdu vyjadrením špecifickej povahy právneho vzťahu klienta s bankou, ktorý je osobitne regulovaný a podlieha tiež osobitnej kontrole (dohľadom Národnej banky Slovenska). Preto zákon pred postúpením bankovej pohľadávky predpokladá alebo skončenie tohto vzťahu, alebo aspoň také jeho usporiadanie, ktoré vylúči možnosť realizácie takých práv postupníkom, ktoré spadajú do rámca bankových činností, a ktoré podliehajú osobitnému režimu bankových pohľadávok. Je potrebné mať v tejto súvislosti na pamäti, že s každou pohľadávkou banky voči klientovi sú neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk, predovšetkým podľa úpravy § 27 a nasl. zák. č. 483/2001 Z. z., a tiež aj v porovnaní s inými veriteľmi pomerne rigorózne stanovené bankové tajomstvo v zmysle § 91 a nasl. uvedeného zákona. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi bankou a klientom. Takéto postúpenie bankovej pohľadávky je preto v rozpore tiež s ust. § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré zakazuje postúpiť okrem iného tiež také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Z týchto dôvodov možno konštatovať, že pokiaľ Poštová banka, a.s. postúpila na žalobcu splatnú pohľadávku bez predchádzajúcej písomnej výzvy, doručenej žalovaným v 1. a 2. rade, došlo tým k porušeniu ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z.. Pokiaľ ide o následky tohto porušenia, túto otázku medzičasom už definitívne zodpovedal Najvyšší súd SR najprv v rozsudku z 28. marca 2018, sp. zn. 7 Cdo 26/2017, v ktorom formuloval záver, že „...podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ)“ a následne tiež v rozsudku z 24. apríla 2018, sp. zn. 1 Cdo 147/2017, ktorý bol uverejnený v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR pod č. R 60/2018, v ktorom vyjadril názor, že ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky a že postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon. Z už uvedeného vyplýva, že na rozpor postúpenia s § 525 OZ, ktoré má za následok absolútnu neplatnosť postúpenia, prihliada súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Žalobca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak povinný dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka. V danom prípade zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že žalobca nedokázal, že by v čase, kedy mala byť pohľadávka Poštovej banky, a.s. postúpená naňho, boli tieto podmienky postúpenia splnené. Možno tak považovať za dokázanú požiadavku 90 dňového omeškania, avšak nebolo dokázané, že by bola žalovaná v 2. rade písomne vyzvaná bankou na splnenie svojho záväzku zo zmluvy o úvere. Žalobca síce v konaní predložil vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru z 30. júna 2014, ktoré bolo adresované žalovanému v 1. rade, avšak žiadnym spôsobom nepreukázal, jednak jeho doručenie žalovanému v 1. rade, ani doručenie žalovanej v 2. rade. Zo spisu ani nevyplýva, že by žalovanej v 2. rade vôbec predmetné vyhlásenie predčasnej splatnosti bolo adresované. Žalobca tak nepreukázal, že pohľadávka voči žalovaným v 1. a 2. rade bola spôsobilá na postúpenie v zmysle ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z..

29. Z týchto dôvodov odvolací súd preskúmaný rozsudok zrušil postupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP a v zmysle ust. § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

30. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie tiež o všetkých trovách, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dôvodov uvedených v ust. § 420 a nasl. CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.